

IOSUD – UNIVERSITATEA „DUNĂREA DE JOS” DIN GALAȚI

Școala doctorală de Științe Socio-Umane

REZUMAT
TEZĂ DE DOCTORAT
PROZA GABRIELEI MELINESCU –
LITERATURĂ ȘI EXIL

Doctorand,

Maria DOBRINOIU

Conducător științific,

Prof. univ. dr. Eugenia-Simona ANTOFI

Seria U 2: Filologie – Română nr. 41

GALAȚI

2024

IOSUD – UNIVERSITATEA „DUNĂREA DE JOS” DIN GALAȚI

Scoala doctorală de Științe Socio-Umane

REZUMAT
TEZĂ DE DOCTORAT
PROZA GABRIELEI MELINESCU –
LITERATURĂ ȘI EXIL

Doctorand,

Maria DOBRINOIU

Președinte,

Prof. univ. dr. habil. Nicoleta IFRIM

Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați

Conducător științific,

Prof. univ. dr. Eugenia-Simona ANTOFI

Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați

Referenți științifici,

Prof. univ. dr. habil. Diana Manuela CÂMPAN

Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba-Iulia

Prof. univ. dr. habil. Daniela Viorica PETROȘEL

Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava

Conf. univ. dr. Iuliana-Petronela BARNA

Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați

Seria U 2: Filologie – Română nr. 41

GALAȚI

2024

Seriile tezelor de doctorat susținute public în UDJG începând cu 1 octombrie 2013 sunt:

Domeniul fundamental ȘTIINȚE INGINEREȘTI

- Seria I 1: **Biotehnologii**
- Seria I 2: **Calculatoare și tehnologia informației**
- Seria I 3: **Inginerie electrică**
- Seria I 4: **Inginerie industrială**
- Seria I 5: **Ingineria materialelor**
- Seria I 6: **Inginerie mecanică**
- Seria I 7: **Ingineria produselor alimentare**
- Seria I 8: **Ingineria sistemelor**
- Seria I 9: **Inginerie și management în agicultură și dezvoltare rurală**

Domeniul fundamental ȘTIINȚE SOCIALE

- Seria E 1: **Economie**
- Seria E 2: **Management**
- Seria E 3: **Marketing**
- Seria SSEF: **Știința sportului și educației fizice**
- Seria SJ: **Drept**

Domeniul fundamental ȘTIINȚE UMANISTE

- Seria U 1: **Filologie- Engleză**
- Seria U 2: **Filologie- Română**
- Seria U 3: **Istorie**
- Seria U 4: **Filologie - Franceză**

Domeniul fundamental MATEMATICĂ ȘI ȘTIINȚE ALE NATURII

- Seria C: **Chimie**

Domeniul fundamental ȘTIINȚE BIOMEDICALE

- Seria M: **Medicină**
- Seria F: **Farmacie**

Cuprins	
Argument	1
Capitolul 1. Literatura ca exercițiu de (re)configurare a existenței și ca (re)construire de semnificații.....	10
Capitolul 2. Poetica lui Gaston Bachelard – preliminarii la o (posibilă) (re)actualizare a metodei	23
Capitolul 3. Exil și (identitate prin) literatură – observații despre dinamica unui binom.....	33
3.1. Literatura exilului românesc – repere teoretico – metodologice. Scriitori și textele lor.....	33
3.2. Gabriela Melinescu - un cântec de fată româncă printre vikinci	52
Capitolul 4. Proza literară a Gabrielei Melinescu – de la succesul de public la receptarea critică specializată.....	57
Capitolul 5. Gabriela Melinescu - schiță (auto)biografică.....	65
5.1. Gabriela Melinescu – portret de scriitoare.....	65
5.2. Gabriela Melinescu – portretul scriitoarei în interviuri	76
Capitolul 6. Reconstrucția realității între vis și proiecțiile simbolurilor fundamentale – exerciții de hermeneutică bachelardiană.....	91
6.1 Mișcările onirice ale apei – exercițiu hermeneutic preliminar.....	91
6.1.1. <i>Acasă printre străini</i> – de la „imaginile imaginate” ale apei la (re)configurarea identitară prin scriitură.....	104
6.1.2. <i>Copiii răbdării</i> – simboluri ale disoluției	120
6.2. Ipostaze simbolice ale focului în romanele <i>Lupii urcă în cer</i> și <i>Regina străzii</i>	124
6.3. Fiicele generalului Algon și ipostazieri ale luminii	145
6.4. Ecuația simbolică a persoanelor fantomatice – instrument de (re)constituire a realului	154
Bibliografie	165
Listă de lucrări prezentate și publicate.....	184
Index de autori citați	186

Contents	
<u>Argument</u>	1
<u>CHAPTER 1. Literature as an exercise in (re)configuration of existence and as (re)construction of meanings</u>	10
<u>CHAPTER 2. Poetics of Gaston Bachelard – preliminaries to a (possible) (re)updatation of the method</u>	23
<u>CHAPTER 3. Exile and (identity through) literature – observations on the dynamics of a binomial</u>	33
<u>3.1. Romanian exile literature - theoretical – methodological reference points. Writers and their texts</u>	33
<u>3.2. Gabriela Melinescu - a song of a Romanian girl among the Vikings</u>	52
<u>CHAPTER 4. Gabriela Melinescu's literary prose - from public success to specialized critical reception</u>	57
<u>CHAPTER 5. Gabriela Melinescu - (auto)biographical sketch</u>	65
<u>5.1. Gabriela Melinescu – Portrait of a writer</u>	65
<u>5.2. Gabriela Melinescu – Portrait of the writer in interviews</u>	76
<u>CHAPTER 6. The reconstruction of reality between the dream and the projections of fundamental symbols – exercises in Bachelardian hermeneutics</u>	91
<u>6.1 Oneiric movements of water – preliminary hermeneutic exercise</u>	91
<u>6.1.1. <i>At home among strangers</i> – from the “imagined images” of water to the (re)configuration of identity through writing</u>	104
<u>6.1.2. <i>Children of patience</i> - symbols of dissolution</u>	120
<u>6.2. Symbolic hypostases of fire in the novels <i>Wolves ascend to Heaven</i> and <i>Queen of the Street</i></u>	124
<u>6.3. Daughters of General Algon and hypostases of light</u>	145
<u>6.4. The symbolic equation of phantasmal characters – a tool for (re)constitution of the real</u> 154	
<u>BIBLIOGRAPHY</u>	165
<u>ONLINE RESOURCES</u>	184
<u>LIST OF PUBLISHED ARTICLES AND RESEARCH PAPERS</u>	184
<u>INDEX OF CITED AUTHORS</u>	186

Argument

Demersul nostru de cercetare propune o re-lectură a unui corpus format din scrierile literare ale Gabrielei Melinescu, dintr-o dublă perspectivă - pe de o parte, ne interesează relevanța grilei de lectură propuse și exemplificate de Gaston Bachelard asupra literaturii în genere, iar pe de altă parte, elementele care particularizează, în linii mari, scriitura exilică. În cazul specific al Gabrielei Melinescu, elementele de noutate pe care un astfel de demers analitic se bazează rezidă în asocierea acestei grile de lectură cu proza literară a scriitoarei menționate, pornind de la premisa poeticității intrinseci a acestei scriituri și de la opțiunea lui Bachelard însuși, în demonstrațiile de analiză pe text, pentru discursul poetic. Ne-am asumat riscurile unui astfel de demers – cum ar fi, de pildă, opinia potrivit căreia revenirea la grila de lectură bachelardiană, în contextul post(post)modernismului, este dovada unei atitudini (prea) conservatoare, cu atât mai mult cu cât nu există, la noi, astăzi, o astfel de abordare a prozei literare a Gabrielei Melinescu. Lectura hermeneutică se va completa cu analiza particularităților de scriitură, rezultate ca urmare a exilului perceput prin ochii unei scriitoare greu încercate de viață, dar capabilă să își proiecteze în imaginar, sub semnul unor simboluri arhetipale recurente, universuri compensatorii și exorcizante în raport cu realitatea marcată de presiunea dictaturii, de angoasa exilului și de nevoia de a se adapta la noile condiții de existență.

Gabriela Melinescu este o scriitoare care nu face distincția între roman și jurnal, între poezie și proză, mărci ale acestor două tipuri de discurs circulând și interferând în substanța însăși a scriiturii. Ținând cont de acest fapt, abordarea propusă de noi permite nu doar o coerentă recuperare și sistematizare a operelor literare și surprinderea dinamicii interioare a scriiturii, dar și mutațiile identitare pe care aceasta le generează și care se proiectează în text - acela preponderent confesiv, sau în romane – printr-o rețea de reprezentări subsumate elementelor arhetipale la care grila de lectură bachelardiană face referire.

Ne propunem să investigăm în detaliu polimorfismul și complexitatea acestui fenomen pe care îl reprezintă *exilul*, orientându-ne demersul analitic pe definirea și tipologia conceptului, dar și pe urmărirea unei periodizări a migrației literare românești. Din această perspectivă, literatura

confesivă a Gabrielei Melinescu conturează un proces de investigare inedit în contextul culturii române contemporane, care invită la o analiză atentă.

Eva Behring, cercetător de marcă al fenomenului exilului românesc, consideră că „exilul produce o schimbare de paradigmă, mai întâi la nivel ontologic, apoi la nivelul manierei de creație,”¹ exilatul fiind asemeni unui prizonier, neavând un interlocutor și neputându-și exprima convingerile altfel decât condensându-și mesajul și lansându-l pe teritoriul literaturii, unde discriminarea, trauma, suferința se supun imperativului de a fi exprimate și astfel vindecate.

În acest demers de decodificare a profunzimii simbolisticii scriiturii Gabrielei Melinescu, am asociat studiile asupra literaturii, în special pe cele referitoare la literatura exilului, cu grila bachelardiană de lectură a textelor studiate, prin prisma faptului că aceasta este o scriitură intens marcată de efectele exilului, scriitoarea asumându-și exilul ca supratemă a întregii sale opere; în cadrul acestei paradigme scripturale, cele patru elemente fundamentale – cu precădere apa și focul, în directă corelație cu metoda bachelardiană de interpretare a textului literar, trasează conturul simbolic al imaginarului propriu al scriitoarei Gabriela Melinescu.

Demersul de cercetare se organizează pe șase capitole care reunesc, dintr-o perspectivă pe care o dorim convergentă, elementele teoretico – metodologice necesare unui ancadrament obligatoriu referitor la conceptul de literatură, mai precis, de literatură exilică, o re-actualizare a datelor principale ale grilei bachelardiene de lectură a textului literar și o punere în practică a tuturor acestora, coroborate, asupra corpusului literar selectat.

Pe parcursul primului capitol, intitulat *Literatura ca exercițiu de (re)configurare a existenței și ca (re)construire de semnificații*, încercând să definim literatura din perspectivă axiologică, plecăm de la simplul considerent că aceasta reprezintă arta cuvântului, o formă cu totul particulară de creație, iar semnificația ei se realizează și se receptează din perspectiva conceptului de valoare, care aparține filosofiei. Înțelegerea corectă și obiectivă a unei opere literare presupune ca aceasta să poată fi interpretată din perspectiva unei axiologii a literaturii în particular și a artei în general, care la rândul ei presupune concepte de ordin estetic, psihologic, filosofic, stilistic. Poate că un prim obiectiv al literaturii este acela de a sculpta personalitatea individului, de a sonda modul în care acesta gândește și se exprimă prin intermediul cuvintelor și al imaginilor marcate

¹ Eva, Behring, *Scriitori români din exil: 1945 -1989*, București, Editura Fundației Culturale Românești, 2001, pp. 70-71.

afectiv, care îl implică pe cititor într-un demers ale cărui constante am încercat să le sintetizăm și noi.

Capitolul al doilea, intitulat *Poetica lui Gaston Bachelard – preliminarii la o (posibilă) (re)actualizare a metodei*, realizează o succintă introducere în filosofia bachelardiană și în instrumentarul fenomenologic al *imaginii imaginate*². Motivul asocierii studiilor asupra literaturii, cu precădere a literaturii exilului, cu grila bachelardiană de lectură a textelor Gabrielei Melinescu constă în faptul că aceasta este o scriitură intens marcată de efectele traumatice ale exilului, care își asumă exilul ca temă dominantă și care subsecvent dezvăluie „o *identitate în ruptură*” – în termenii lui Sorin Alexandrescu³; această scriitură se construiește în raport de reciprocă potențare cu metoda bachelardiană de interpretare a textului literar, sub auspiciile celor patru elemente fundamentale care desenează conturul simbolic al imaginarului propriu unui scriitor. Este vorba, așadar, tot de problema construcției identitare prin scriitura literară, dar prin intermediul elementelor primordiale care funcționează, la Bachelard, drept pilonii unei viziuni fundamentale poetice asupra lumii. Poate de aceea scrierile Gabrielei Melinescu, ea însăși poetă, rezonază puternic cu ideile lui Gaston Bachelard asupra operei literare.

În viziunea lui Bachelard, scriitorul pune gândurile cititorului pe calea viselor, îl face să viseze, potențază gândurile acestuia: „Credem că psihologia emoțiilor estetice n-ar avea decât de câștigat dacă ar studia zona reveriilor materiale, care precedă contemplarea. Înainte de a contempla, visăm. Înainte de a fi un spectacol conștient, orice peisaj este o experiență onirică. Nu privim cu pasiune estetică decât peisajele pe care mai întâi le-am văzut în vis.”⁴

Bachelard combină psihanaliza cu fenomenologia și avansează o abordare în care hermeneutica aplicată textului literar nu investighează visele savanților sau complexe scriitorilor, ci consideră că *animus* sau *anima*, combinate cu o noțiune științifică sau cu o imagine poetică, pot

² „...imaginea percepută și imaginea creată sint două instanțe psihice foarte diferite și ne-ar trebui un cuvânt special ca să desemnăm *imaginea imaginată*. Tot ceea ce se spune în manuale despre imaginația reproducătoare trebuie să fie pus pe seama percepției și a memoriei. Imaginația creatoare are cu totul alte funcții decît imaginația reproducătoare. Ei îi aparține acea *funcție a irealului* care este psihic la fel de utilă ca și *funcția realului*, atît de des evocată de psihologi pentru a caracteriza adaptarea unui spirit la o realitate marcată de valorile sociale (...) Fiindcă reveria este totdeauna privită ca destindere, sînt ignorate acele vise cu acțiune precisă pe care le vom desemna ca fiind *reverii ale voinței*. Și cînd realul este aici, în deplina lui forță, în deplina-i materie terestră, putem crede cu ușurință că *funcția realului* înlătură *funcția irealului*. Uităm atunci de pulsațiile inconștiente, de forțele onirice care se răspîdesc întruna în viața conștientă. Va trebui așadar să ne sporim atenția, dacă vrem să descoperim activitatea prospectivă a imaginilor, dacă vrem să situăm imaginea înainte chiar și de percepție, ca pe o aventură a percepției.” (Gaston Bachelard, *Pămîntul și reveriile voinței*, traducere de Irina Mavrodin, Ed. Univers, 1998, p. 6.)

³ V. Sorin Alexandrescu, *Identitate în ruptură*, București, Ed. Univers, 2000.

⁴ Gaston Bachelard, *Apa și visele, Eseu despre imaginația materiei*, Ed. Univers, București, 1995, p. 9.

reprezenta obiectul analizei, așa cum subliniază și Romul Munteanu în prefața la *Psihanaliza focului*, pe marginea *Poeticii reveriei*: „Ontologia reveriei se întemeiază pe starea de tranchilitate. Gaston Bachelard distinge reverie în ipostaza de *anima* și aceea ce se găsește sub semnul lui *animus*. Prima este dulce, apollinică, liniștită, a doua, desi se apropie de unele forme ale extazului dionysiac, este vigilentă și critică. *Anima* acționează în stare de tandrețe, citește puțin, *animus* impulsionează alcătuirea unei opere, lectura critică, *anima* facilitează lectura de identificare, tipică cititorului fericit.”⁵

Capitolul 3, denumit *Exil și (identitate prin) literatură – observații despre dinamica unui binom*, oferă o serie de repere teoretico - metodologice ale literaturii exilului românesc, prin exemplificări ale operelor și ale concepțiilor estetice ale unor scriitori reprezentativi pentru această perioadă istorică.

Este binecunoscut faptul că exilul este generat de discriminări sau regimuri autocrate, totalitare, dictatura fiind principalul element care conduce la exil, iar persoanele exilate sunt, în general, indezirabile pentru autoritățile din țara de proveniență, cei mai numeroși indezirabili fiind siliți să-și părăsească țara, unii din motive de natură politică, ideologică sau religioasă, alții din considerente pur personale: „Asuprire, urmărire politică, discriminare, închisoare și amenințare cu închisoarea, interdicție de publicare și cenzură, cu alte cuvinte motive politice și cultural politice pentru expulzare sau pentru a lua propria decizie de părăsire a țării, toate acestea ni se par determinante indispensabile pentru definirea exilului.”⁶

În lucrarea sa, *La vest de Eden*, Cornel Ungureanu accentuează tocmai acest aspect distructiv-reconstructiv pe care-l poate manifesta exilul asupra ființei umane: „Exilul e prima și cea mai importantă dintre pedepsele ce s-au abătut asupra omului. Mai mult decât o pedeapsă, e procesul prin care el ia ființă. Omul există abia după ce a fost izgonit din Paradis. Omul, așa cum îl știm noi, omul-asemănător-nouă, este cel așezat într-un timp și într-un spațiu, amândouă constrângătoare. La est de Eden, omul trebuie să-și câștige, în fiecare zi, dreptul la viață.”⁷

În același context, în nr. 3 (383) din 2022 al revistei *Apostrof*, Iulian Boldea, în articolul-recenzie al cărții *Umbra exilată*, a lui Norman Manea, intitulat, *Exilul și etica memoriei*, pe care Monica Lovinescu o numea *etica neuitării*, pleacă de la propria definiție a exilului: „Resimțit drept

⁵ Gaston Bachelard, *Psihanaliza focului*, Ed. Univers, București, 1989, în prefața lui Romul Muntean, pp. XXII-XXIII.

⁶ Eva Behring, *Scriitori români din exil: 1945 -1989*, op. cit., p. 12.

⁷ Cornel Ungureanu, *La vest de Eden. O introducere în literature exilului*, Ed. Amarcord, Timișoara, 1995, p. 5.

dualitate geografică și interioară, exilul problematizează condiția eului sub spectrul marginalului, ca expresie a unei identități fracturate.”⁸

Adăugăm, aici, o altă afirmație a lui Iulian Boldea, conform căreia „...scriitorii români ai exilului fac parte, fără nicio îndoială, din circuitul de valori al spiritualității românești. Ei sunt produsul matricei spirituale mioritice, pe care au purtat-o în sinele lor cel mai adânc, oriunde au fost siliți să se oprească, cu voie, sau, mai ales, fără de voie, în peregrinările lor. De aceea, literatura română nu poate fi întreagă fără operele lor, în care realitățile autohtone transpar cu insistența pătimașă a unor obsesii”⁹, în virtutea căreia considerăm deosebit de oportun demersul nostru de a încerca o decodificare a exilului și a transfigurării realității prin prisma acestuia, în scrierile Gabrielei Melinescu, în relație directă atât cu o paradigmă ontologică, cât și cu una artistică, ambele corelate unui dor teribil și implacabil, prin care individul rămâne legat de spațiul în care s-a născut și la care continuă să se întoarcă, prin memorări dureroase, prin convulsii răscolitoare ale eului exilat la care, apoi, scriitorul ne invită să luăm parte ca la un exercițiu „purificator nu doar prin dezrădăcinarea geografică, ci și prin ruperea tragică a ființei de spațiul său matricial spiritual.”¹⁰

Acest capitol al demersului nostru analitic conține, de asemenea, un subcapitol intitulat: *Gabriela Melinescu - Un cântec de fată româncă printre vikingi*. Pe de o parte, acest cântec este metafora exilului unei scriitoare române, pe de altă parte, el este metafora unei limbi adamice, în care percepția realității este totală, limbă pe care Gabriela Melinescu aproape că o transformă într-un personaj himeric pe parcursul întregii sale opere: „Limba este mai întâi ton, cântec, invocație și apoi cuvinte, de aceea numai o comunitate vitală poate să-mi dea tonul autentic, ca pe urmă, cu ușurință, să pot cânta aria mea: limba maternă.”¹¹

Scriitoarea face teoria limbii situate aproape de cântec, o limbă care poartă în ea toată umanitatea lumii și tot ceea ce îi este necesar pentru a prinde viață în formatul unei cărți. În strădania de a nu-și uita limba maternă, în timp ce este nevoită să învețe suedeza, mărturisește:

⁸ Iulian Boldea, *Exilul și etica memoriei*, în *Revista Apostrof*, din 2022, anul XXXIII, nr. 3 (382), disponibil la adresa: <https://www.revista-apostrof.ro/arhiva/an2022/n3/a11/>, accesat la 29.02.2024.

⁹ Iulian Boldea, *Exilul literar românesc, între traumă și luci ditate*, în *Revista Vatra*, din 12 iulie, 2016, disponibil la adresa: <https://revistavatra.org/tag/literatura-exilului>, accesat la 08.01.2024.

¹⁰ Iulian Boldea, art. cit.

¹¹ Gabriela, Melinescu, *Jurnal Suedez I, 1976-1983*, Ed. Univers, București, 2000, p. 9.

„Scriu...de frică să nu-mi pierd acel dar verbal de a intra în limbă ca într un fluviu imens și de a mă lăsa dusă de valurile ei gigantice.”¹²

Pe parcursul capitolului 4, denumit *Proza literară a Gabrielei Melinescu – de la succesul de public la receptarea critică specializată*, întreprindem o trecere în revistă a modului în care scrierile literare ale Gabrielei Melinescu au fost receptate atât în țară, cât și în străinătate.

Mircea A. Diaconu este cel care accentuează dimensiunea onirică a scrierilor Gabrielei Melinescu, visul reprezentând o altă temă melinesciană pregnantă, proza ei înfigându-și adânc rădăcinile în lumea visului, devenind o proză care capătă accente atât gnoseologice, cât și fantasmatiche: „Gabriela Melinescu își asumă tot mai pregnant o înțelegere mistică a lumii, știind că marile analogii nu se dezvoltă decât în vis, iar lecția pe care visul o impune este aceea a identității contrariilor. De pe poziția aceasta, vizionarismului așteptat altă dată de critica literară îi ia locul o energie primară care transpune ființa în afara corporalității ei, pe terenul ideal al esențelor. Nu vizionarismul propriu-zis (atât de vizibil în desene) hrănește poezia Gabrielei Melinescu. Nu vizionarismul gratuit, beat de obsesiile nocturnului visceral și ale fantasmaticului. Ci acela care devine cunoaștere, adevăr, ba chiar normă existențială, manual de supraviețuire. Astfel încât, devenirea Gabrielei Melinescu este vizibilă și în opțiuni, și în expresie, iar vocea ei, inconfundabilă, asemănătoare celei a marilor inițiați, afirmă înainte de toate un mod de situare în lume, unul care, departe de umilința creștină deși cu rădăcinile în ea, înseamnă descoperirea sinelui sub foile de plumb ale realului.”¹³

În articolul *Casa de fum*, nr 38, anul XXIII, din 20 septembrie, 1990, al revistei *România literară*, Gabriel Dimisianu accentuează necesitatea recunoașterii valorii literare a Gabrielei Melinescu și includerea ei în rândul scriitorilor a căror operă nu numai că aparține culturii naționale, dar o și onorează: „Oricum ar fi în întregul ei, literatura acestei importante scriitoare contemporane trebuie reintegrată spațiului literar căruia îi aparține și de unde vitregia vremurilor a smuls-o.”¹⁴

¹² *Ibidem*, p. 6.

¹³ Mircea Diaconu, „*Stări de suflet*” de Gabriela Melinescu”, din 11.ianuarie, 2011, disponibil la adresa: <https://www.agentiadecarte.ro/2011/01/eveniment-editorial-serie-dedicata-poetilor-laureati-ai-premiului-national-de-poezie-%E2%80%9Cmihai-eminescu%E2%80%9D-opera-omnia.html>, accesat la 20.01.2024.

¹⁴ Gabriel Dimisianu, *Gabriela Melinescu - Casa de fum*, *România literară*, XXIII, nr. 38, din 20 septembrie, 1990.

Am considerat firesc faptul ca în capitolul cu numărul cinci, dedicat *(auto)biografiei* Gabrielei Melinescu, să schițăm un portret al acestei scriitoare, întărit de o succintă analiză a interviurilor care, la rândul lor, desenează contururile unui profil de intelectual și de creator unic în spațiul românesc și chiar european de cultură.

Suportul critic de specialitate este asigurat de o serie de studii și documente disponibile în volume tipărite și online, dintre care menționăm: Florin Manolescu, *Enciclopedia exilului literar românesc 1945-1989*; Gheorghe Glodeanu, *Incursiuni în literatura diasporei și a disidenței*; Aurel Sasu, *Dicționarul biografic al literaturii române*; Cornel Ungureanu, *La vest de Eden. O introducere în literatură exilului*; Liana Cozea, *Al doilea eu*; Mihaela Cristea, *Experiența inițiativă a exilului*; Mihaela Ursa, *Divanul scriitoarei, Gabriela Melinescu, Conceptul de „poezie feminină” este invenția discriminatorie a bărbaților*; Gaston Bachelard, *Apa și visele. Eseu despre imaginația materiei*; Gaston Bachelard, *Psihanaliza focului*; Gaston Bachelard, *Pământul și reveriile voinței*, studii critice de maximă importanță pentru demersul nostru analitic. Prelucrarea și sinteza informațiilor biografice s-a făcut în virtutea necesității de a constitui o imagine – fie și rezumativă, a contextului personal și mai larg, socio-cultural și chiar politic care a determinat, în bună măsură, traiectul existenței Gabrielei Melinescu, scriitura acesteia și care s-a reflectat, într-un mod cu totul particular, în textele ei. Cu precădere în raport cu selecția de texte literare care face obiectul demersului nostru, și în corelație directă cu grila de lectură bachelardiană, o astfel de contextualizare servește cercetării noastre, întrucât o serie de evenimente exterioare, cu adânci reverberații în individualitatea Gabrielei Melinescu, au trecut în scriitură și vor fi analizate ca atare.

În sinteză, putem afirma că în centrul concepției estetice a operei sale, Gabriela Melinescu așează *visul* și forța *imaginii imparate*. De aceea, pe parcursul capitolului șase, intitulat *Reconstrucția realității între vis și proiecțiile simbolurilor fundamentale – exerciții de hermeneutică bachelardiană*, am dedicat mai multe subcapitole acestei metode hermeneutice. Psihanaliza apei și a focului ni s-au părut foarte productive în lectura acestei scriitoare, care consideră visul un fel de *comoară secretă*¹⁵, pe care ne-am propus – simbolic și hermeneutic – să o descoperim.

¹⁵ „De obicei copilul neîubit inventează o comoară. Comoara secretă devine un vis. Copilul visează să devină cât mai repede adult, atât de adult încât să fie capabil să-și realizeze lumea lui, „mitul lui privat, în afara timpului” avea să scrie Gabriela Melinescu în “33 de revelații” (v. G.M., *33 de revelații*, Editura România Press, București, 1998, p. 8).

Așa cum am mai spus, analiza noastră urmează două axe de lucru – grila de lectură bachelardiană, care nu a mai fost aplicată până acum pe proza Gabrielei Melinescu, existând un singur studiu, în acest sens, aplicat doar pe câteva eșantioane de poezie, intitulat, *Poetica acvaticului în lirica feminină actuală (în șase ipostazieri)*¹⁶. Noutatea abordării noastre constă în faptul că ea va fi grefată pe specificitatea literaturii exilului.

Talentul Gabrielei Melinescu de a crea metafore acvatice memorabile și o anumită densitate a acestor imagini, care creează de fapt materialitatea operei, pare o plantă bizară hrănită din două organisme psihice, două sisteme originale de asociații de idei – unul este complexul Ofeliei¹⁷, iar celălalt este complexul lui Caron¹⁸, exact temele majore ale lui Gaston Bachelard.

Analiza noastră se va concentra pe un exercițiu hermeneutic preliminar al apei și al mișcărilor sale onirice – în subcapitolul intitulat *Mișcările onirice ale apei – exercițiu hermeneutic preliminar*, plecând de la „*imaginile imaginate*” ale apei și ajungând la (re)configurarea identitară prin scriitură, așa cum o reflectă romanul *Acasă printre străini* – în subcapitolul *Acasă printre străini – de la „imaginile imaginate” ale apei la (re)configurarea identitară prin scriitură*. Demersul de cercetare continuă cu analiza romanului *Copiii răbdării* – în cadrul subcapitolului *Copiii răbdării – simboluri ale disoluției* vom identifica o serie de *simboluri ale disoluției*, pentru ca în romanele *Lupii urcă în cer* și *Regina străzii* să realizăm o psihanaliză a apei și focului din

¹⁶ Cruciu (Vasilica) Doina Carmen, *Poetica acvaticului în lirica feminină actuală (în șase ipostazieri)*, Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba-Iulia, Facultatea de istorie și filologie, Școala doctorală de filologie, Conducător științific: Prof. univ. dr. Mircea Braga, disponibil la adresa: [chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/http://doctorate.uab.ro/upload/64_1860_rezumat_romana_poetica_a_cvaticului_in_lirica_romaneasca_actuala\(in_sase_ipostazieri\).pdf](chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/http://doctorate.uab.ro/upload/64_1860_rezumat_romana_poetica_a_cvaticului_in_lirica_romaneasca_actuala(in_sase_ipostazieri).pdf), accesat la 08.02.2024.

¹⁷ „Psihanaliza ne-a arătat de altfel că trebuie să acordăm accidentului rolul său psihologic. Cine se joacă cu focul se arde, vrea să se ardă, vrea să-i ardă pe ceilalți. Cine se joacă cu apa perfidă se înneacă, vrea să se înece. Pe de altă parte, nebunii, în literatură, păstrează destulă înțelepciune – destulă determinare – pentru a se asocia la dramă, pentru a urma legea dramei. Ei respectă, în marginea acțiunii, unitatea de acțiune. Ofelia va putea fi deci pentru noi simbolul sinuciderii feminine. Ea este cu adevărat o ființă născută ca să moară în apă, unde își regăsește, după cum spune Shakespeare, „propriul element”. Apa este *elementul* morții tinere și frumoase, a morții în floare și, în dramele vieții și ale literaturii, ea este elementul morții ce nu cunoaște orgoliul sau răzbunarea, al sinuciderii masochiste. Apa este simbolul profund, organic, al femeii care nu știe nimic altceva decât să-și *plângă* nefericirea și ai cărei ochi se umplu atât de ușor de lacrimi.” (Gaston Bachelard, *Apa și visele. Eseu despre imaginația materiei*, traducere și tabel bibliografic de Irina Mavrodin, București, Editura Univers, 1995, p. 95).

¹⁸ „După ce a străbătut pământul, după ce a străbătut focul, sufletul va ajunge la malul apei. Imaginația profundă, imaginația materială vrea ca apa să participe și ea la moarte; ea are nevoie de apă pentru a păstra sensul de călătorie al morții. Înțelegem așadar că, pentru asemenea visări infinite, toate sufletele, oricare ar fi genul de funeralii, trebuie să urce în *barca lui Caron*. (...) Putem formula deci *un complex al lui Caron*. Complexul lui Caron nu-i foarte puternic; imaginea lui este astăzi foarte decolorată. În multe spirite cultivate el suferă soarta mult prea numeroaselor referințe la o literatură moartă, devenind doar un simbol. Dar slăbiciunea și lipsa lui de culoare ne fac să simțim și mai bine că de fapt cultura și natura pot totuși să coincidă.” (Gaston Bachelard, *Apa și visele. Eseu despre imaginația materiei*, traducere și tabel bibliografic de Irina Mavrodin, București, Editura Univers, 1995, p. 88).

aceeași perspectivă bachelardiană – în subcapitolul intitulat *Ipostaze simbolice ale focului în romanele Lupii urcă în cer și Regina străzii*. Romanul *Regina străzii* propune, în opinia noastră, și o interpretare a ipostazierilor luminii – lucru pe care îl vom demonstra în subcapitolul *Fiicele generalului Algon și ipostazieri ale luminii*, pentru ca în ultimul subcapitol al lucrării să propunem o *Ecuatie simbolică a persoanelor fantomatice ca instrument de (re)constituire a realului*. Analiza propriu-zisă se va baza pe o situație în proximitatea textului Gabrielei Melinescu, pornind de la convingerea că două substanțe sunt preponderente în spațiul diegetic al operei sale – *apa și focul*.

Apa și focul sunt simbolurile fundamentale ale imaginarului scriptural al *acestei scriitoare rare*. Metaforele apei și metaforele focului nutresc din plin substanța romanelor Gabrielei Melinescu, sunt motive centrale, sferice, cele două elemente potențându-se, adesea, reciproc, interferând și schimbându-și proprietățile. În romanele sale cu un puternic caracter antitotalitar – apa poate aduce, paradoxal, setea, poate arde ca o apă blestemată din lumea morții, iar focul poate izbăvi, purifica și răcori spațiul.

Personajele acestor romane sunt atrase de lumea acvatică, așa cum este italianul tipograf Beppo, care va muri de dorul oceanului, dar există și personaje fascinate de foc, cum este Luca Onu, care, fără un motiv evident, incendiază casa bătrânească și pleacă în lume.

Nu numai personajele sunt interpretabile prin psihanaliza apei, ci și întreaga tehnică narativă. Dacă scrierea acestei prozatoare ar fi o undă, întreg romanul ar putea fi conceput ca un val mărginit de șocuri, fracturat de momente de criză, de cumpănă grea, dar cu toate acestea, păstrându-și energia cinetică și puterea de a se recompune din sine însăși, la fel ca apa. *Nu există nicio garanție că iubirea va supraviețui până mâine*¹⁹, dar ea întotdeauna se va recompune din ea însăși. În aceeași manieră, volutele acestei scriituri – ca și personajele pe care le construiește, și în care reverberează episoade, secvențe, emoții, crâmpie din amintirile scriitoarei, se compun și (se) recompun ca ipostazieri ale elementelor primordiale în virtutea cărora Gaston Bachelard își instituie demersul hermeneutic, și Gabriela Melinescu, pe cel literar.

¹⁹ „Din copilărie remarcasem că oamenilor le era aproape imposibil să trăiască fericiți împreună. După legile societății se putea trăi în familie, cu părinți, frați și surori. Dar în realitate fiecare trăiam despărțiți, singuri. Și chiar dacă trăiam împreună, nu era niciodată sigur că vom trăi astfel mult timp. Această veșnică nesiguranță a intensificat romantismul meu când venea vorba despre condiția iubirii. Nu există nici o garanție că iubirea va supraviețui până mâine. Să fii iubit măcar o clipă, asta mi se părea extraordinar. Clipa iubirii echivala cu o veșnicie aparte. Precum algele pe valurile oceanului, ținându-se împreună un timp, așa era și cu oamenii – întâlnindu-se, trăind împreună un timp, pentru ca apoi să se despartă, dispărând pentru totdeauna, dispariția fiind lucrul cel mai sigur în această lume.” (Gabriela Melinescu, *Ghetele fericirii*, Ed. Polirom, Iași, 2006, p. 10).

Bibliografie

Corpus de texte – Gabriela Melinescu

Volume publicate în limba română

Melinescu Gabriela, *Acasă printre străini*, traducere din limba engleză și note de Elena – Maria Morogan, Polirom, 2004;

Melinescu Gabriela, *Ceremonie de iarnă, Aerul tare al feței tale*, Editura: pentru Literatură, Colectia: Luceafarul, 1965;

Melinescu Gabriela, *Copiii răbdării, roman*, Editura Albatros, 1998;

Melinescu Gabriela, *Ghetele fericirii*, nuvele traduse din suedeză de autoare, Editura Polirom, Iași, 2006;

Melinescu Gabriela, *Jurnal suedez*, I-V, Editura Polirom, Iași, 2002, 2003, 2004, 2008, 2010;

Melinescu Gabriela, *Lupii urcă în cer*, roman, Editura Fundației Culturale Române, 1993;

Melinescu Gabriela, *Mama ca Dumnezeu*, în Rev. Letre Internationales, ICR 2006-2007, nr 60;

Melinescu Gabriela, *Mama ca Dumnezeu*, în Rev. Letre Internationales, ICR 2007-2008, nr 64;

Melinescu Gabriela, *Puterea morților asupra celor vii* (antologie de versuri), Iași, Editura Polirom, 2005;

Melinescu Gabriela, *Regina străzii*, roman, Editura Albatros, 1996;

Melinescu, Gabriela, *33 de revelații*, Editura România Press, București, 1998

Volume publicate în alte limbi

Melinescu Gabriela, *Hemma utomlands* („Acasă printre străini”), Albert Bonniers Förlag, 2003;

Melinescu Gabriela, *Tålmodets barn* („Copiii răbdării”), René Coeckelberghs Förlag, 1979;

Melinescu Gabriela, *Den befruktande guden* („Dumnezeul fecund”), René Coeckelberghs Förlag, 1977;

Melinescu Gabriela, *Ljus mot ljus* („Lumină spre lumină”), Albert Bonniers Förlag, 1993;

Melinescu Gabriela, *Vargarnas himlafärd* („Lupii urcă în cer”), René Coeckelberghs Förlag, 1981;

Melinescu Gabriela, *Mamma som Gud* („Mama ca Dumnezeu”), roman, Albert Bonniers Förlag, 2010;

Melinescu Gabriela, *Fågelmannen* („Omul pasăre”), Eva Bonniers Förlag, 1991;

Melinescu Gabriela, *På guldfiskens rygg* („Pe spatelul peștelui auriu”), volum de versuri, Ellerströms Förlag, 2013;

Melinescu Gabriela, *Gatans drottning* („Regina străzii”), René Coeckelberghs Förlag, 1988;

Melinescu Gabriela, *Ruggningar* („Schimbarea penelor”), Albert Bonniers Förlag, 1998;

Melinescu Gabriela, *Lögnens fader* („Tatăl minciunii”), René Coeckelberghs Förlag, 1977;

Bibliografie critică de specialitate

Dicționare

Dicționarul cronologic al romanului românesc 1990-2000, coordonator științific, Ion Istrate, Editura Academiei Române, București, 2011;

Pop, Ion (coord), *Dictionar analitic de opere literare romanesti*, voi. II, Editura Casa Cartii de Stiinta, Cluj-Napoca, 1999;

Sasu, Aurel, *Dicționarul biografic al literaturii române*, Ed. Paralela 45, București, 2006;

Simion, Eugen, (coord.), *Dicționarul general al literaturii române, L-O*, Ed. Univers Enciclopedic, București, 2005;

Zaciu, Mircea; Papahagi, Marian; Sasu, Alexandru, *Dicționarul esențial al scriitorilor români*, Ed. Albatros, București, 2000;

Enciclopedii

Manolescu, Florin, *Enciclopedia exilului literar românesc 1945-1989*, Editura Compania, București, 2003;

Istorii literare

Călinescu, George, *Istoria literaturii de la origini până în prezent*, Editura Minerva, București, 1986;

Holban, Ioan, *Istoria literaturii române. Portrete contemporane*, volumul I, Ed. Princeps Edit, București, 2003;

Manolescu, Nicolae, *Istoria critică a literaturii române. 5 secole de literatură*, Ed. Paralela 45, Pitești, 2008;

Popa, Marian, *Istoria literaturii române de azi pe mâine*, Ed. Semne, București, 2009;

Ștefănescu, Alex, *Istoria literaturii române contemporane (1941-2000)*, Ed. Mașina de scris, București, 2005;

Țeposu, Radu G., *Istoria tragică și grotescă a întunecatului deceniu literar nouă*, Ed. Eminescu, București, 1993;

Bibliografie generală

Agopian, Ștefan, *Scriitor în comunism*, Editura Polirom, Iași, 2014;

Antoși, Sorin, *Civitas Imaginalis: Istorie și utopie în cultura română*, Polirom, Iași, 1999;

Alexandrescu, Sorin, *Identitate în ruptură*, Bucuresti, Ed. Univers, 2000;

Alexandrescu, Sorin, *Invizibilitatea emigrantului*, *Secolul 20*, 10.12.1-3, (1997-1998);

Arion, George, *Interviuri II*, Ed. Albatros, București, 1982;

Aristotel, *Poetica*, Ed. Științifică, București, 1957;

Bachelard, Gaston, *Apa și visele*, trad.din limba franceză de Irina Mavrodin, Editura Univers, București, 1995;

Bachelard, Gaston, *Pământul și reveriile voinței*, traducere de Irina Mavrodin, Ed. Univers, 1998;

Bachelard, Gaston, *Poetica reveriei*, trad. din limba franceză de Luminița Brăileanu, prefață de Martin, Mircea, Editura Paralela 45, Pitești, 2005;

Bachelard, Gaston, *Poetica spațiului*, Ed. Paralela 45, Pitești București, 2003;

Bachelard, Gaston, *Psihanaliza focului*, Editura Univers, București, 1989;

Barbu, Eugen, *O istorie polemică și antologică a literaturii române de la origini până în prezent. Poezia română contemporană*, Ed. Eminescu, București, 1975;

Bayart, Jean-François, *The Illusion of Cultural Identity*, Translated by Steven Rendall, Janet Roitman, Cynthia Schoch and Jonathan Derrick, University of Chicago Press (Co-published with C. Hurst & Co.), 2005;

Behring, Eva, *Scriitori români din exil: 1945-1989*, Editura Fundației Culturale Române, 2001;

Bergson, Henri, *Eseu asupra datelor imediate ale conștiinței*, trans. Diana Morărașu, Institutul European, Iași, 1992;

Blanchot, Maurice, *Le Livre à venir*, Paris, Gallimard, 1959;

Boia, Lucian, *Pentru o istorie a imaginarului*, traducere din franceză de Tatiana Mochi, Editura Humanitas, 2000;

Boldea Iulian, *Simbolism, modernism, tradiționalism, avangarda*, Brașov, Editura Aula, 2002;

Camus, Albert, *Ciuma*, Editura Polirom, Iași, 2018;

Camus, Albert, *Străinul*, Editura Polirom, Iași, 2018;

Câmpan, Diana, *Identitate culturală și discurs literar*, Editura Aeternitas, 2017;

Câmpan, Diana, *Singurătăți suprapuse*, Sibiu, Editura Imago, 2004;

Câmpan, Diana, *Utopii, dileme, solitudini – pragurile poeticului în secolul XX*, EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE, 2015;

Câmpan, Diana, *Solitudine într-o înțelepciune. Eseu asupra poeziei singurătății eminesciene*, Sibiu, Editura S.C. IMAGO, 2006;

Cârneli, Magda, *Exilul provizoriu. Secolul 20. 10-12/1-3 (1997/1998)*;

Călinescu, George, *Principii de estetică*, Editura Gramar, București, 2003;

Cesereanu Ruxandra, *Gulagul în conștiința românească. Memorialistica și literatură închisorilor și lagărelor comuniste. Eseu de mentalitate*, Iași, Editura Polirom, 2005;

Christi, Aura, *Banchetul de litere*, Ed. Ideea Europeană, București, 2006;

Christi, Aura, *Labirintul Exilului*, Ed. Potlog – București: Ideea Europeană, 2005;

Cimpoi, Mihai, *Centrism și marginalism*, Studii de știință și cultură, Volumul IX, Nr. 4, decembrie 2013 ;

Codrescu Andrei, *Dispariția lui Afară. Un manifest al evadării*, traducere din engleză de Ruxandra Vasilescu, prefață de Ioan Petru Culianu, București, Editura Univers, 1995;

Coșeriu, Eugeniu, *Limbajul poetic*, Editura Junimea, Iași, 1994;

Coșeriu, Eugeniu, *Prelegeri și conferințe*, Anuar de lingvistică și istorie literară, t. XXXIII, 1992 – 1993. Seria A. Lingvistică, Iași, 1994;

Coșeriu, Eugeniu, *Semantica structurală*, Editura Junimea, Iași, 1994;

Cozea, Liana, *Al doilea eu*, Editura Cartea Românească, București, 2013, p 133;

Cozea, Liana, *Confesiuni ale eului feminin*, Ed. Paralela 45, Pitești, 2005;

Crăciun, Gheorghe, *Introducere în teoria literaturii*, Editura Magister Cartier, București, 1997;

Cristea, Dan, *Autorul și ficțiunile eului*, București, Editura Cartea Românească, 2004;

Cristea, Mihaela, *Experiența inițiatică a exilului*, Ed. Roza Vânturilor, București, 1994;

Crohmălniceanu, Ovid S., *Cinci prozatori în cinci feluri de lectură*, Editura Cartea Românească, București, 1984;

Dinu, Adela, *Diaristica feminină românească*, editura Eikon, Cluj-Napoca, 2012;

Druță, Inga, *Identitate literară a scriitorilor români aflați „între două lumi”*, *Metaliteratură*, anul X, nr. 1-4(23-24), Revistă științifică trimestrială a Institutului de Filologie al AȘM și a Facultății de Filologie a UPS „Ion Creangă”, 2010;

Durand, Gilbert, *Aventurile imaginii. Imaginația simbolică. Imaginarul. Eseu despre științele și filozofia imaginii*, traducere din limba franceză de Muguraș Constantinescu și Anișoara Bobocea, Ed. Nemira, București, 1999 ;

Eliade, Mircea *Fragments d'un Journal*, Ed. Gallimard, Paris, 1973;

Eliade, Mircea, *Istoria credințelor și ideilor religioase*, traducere și postfață de Cezar Baltag, Editura Univers Enciclopedic, București, 2000;

Eliade, Mircea, *Profetism românesc(1)*, București, Editura Roza Vânturilor, 1990;

Eliade, Mircea, Cușa, Vulcănescu, *Scriitori români din diaspora*, Constanța, Editura Europolis, 1991;

Fârte, Gheorghe Ilie, *Comunicarea. O abordare praxiologică*, Casa editoriala Demiurg, Iași, 2004;

Frazer, James *Creanga de aur*, Editura Minerva, Biblioteca pentru toți, București, 1980;

Friedman J. *Cultural identity & Global process*, Lndon, New Delhi: Sage Publications, 1995;

Furmanek, Olgierda, *Emotions and Language Choices in Multilingual Discourse*, Kraków, Księgarnia Akademicka, 2005;

Gebauer, Gunter, Wulf, Cristoph, *Mimesis. Culture-Art-Society*, University of California Press, 1995;

Genette, Gerard, *Figuri*, Editura Univers, București, 1978;

Genette, Gerard, *Introducere in arhitext*, Editura Univers, București, 1994;

Gheorghiu, Mihai Dinu, *Exil, disidență și a doua cultură*, București, Editura Univers;

Glodeanu, Gheorghe, *Incursiuni în literatura diasporei și a disidenței*, București, Editura Libra, 1999;

Glodeanu, Gheorghe, *Mircea Eliade-poetica fantasticului și morfologia romanului existențial*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1997;

Girard, Rene, *Țapul ispășitor*, traducere din limba franceză și note de Theodor Rogin, București, Editura Nemira, 2000;

Hilke, Gerdes, *Rumänien. Mehr als Drakula und Walachei*, Berlin, Ch. Links Verlag, 2008.

Hirsi Ali, Ayaan, *Eretica*, Ed. Rao, București, 2019.

Hirsi Ali, Ayaan, *Necredincioasa*, Ed. Rao, București, 2017.

Ion, Mihai, *Homo exilius or the portrait of the artist as a wanderer*, din Bulletin of the Transilvania University of Brașov • Vol. 2 (51) – 2009, Series IV: Philology and Cultural Studies;

Kierkegaard, Sorel, *Frică și cutremur*, Editura Humanitas, București, 2007;

Kierkegaard, Sorel, *Jurnalul seducătorului*, Editura Scripta, București, 1992;

Liiceanu, Gabriel, *Despre limită*, Editura Humanitas, 1994;

Lovinescu, Monica, *Jurnal esențial*, Editura Humanitas, București, 2010;

Lovinescu, Monica, *Etica Neuitării*, Editura Humanitas, București, 2023;

Lovinescu, Monica, *Jurnal Esențial*, Editura Humanitas, București, 2023;

Lovinescu, Monica, *O paranteză cât o existență, în Secolul 21*, 10-11-12/1997;

Lovinescu, Monica *Seismograme*, București, Humanitas, 1993 ;

Lovinescu, Monica, *Unde scurte. Jurnal indirect*, Ed. Humanitas, București, 1990;.

Manea, Norman Hannes Stein, *Cuvinte din exil*, Ed. Polirom, Iași, 2011;

Maiorescu, Titu, *O cercetare critică a supra poeziei române de la 1867*;

Manolescu, Florin, *Enciclopedia exilului literar românesc 1945-1989*, Editura Compania, București, 2003;

Milea, Doinița *Confluente culturale și configurații literare: Antichitate, Ev Mediu, Renaștere secolele XVIII-XIX, secolul XX*, Galați, 2013.

Marino, Adrian, *Biografia ideii de literatură*, vol.2, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1992;

Marino, Adrian, *Biografia ideii de literatură*, vol.4, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2006;

Marino, Adrian, *Biografia ideii de literatura*, vol. III: Secolul 20, partea I, *Cluj, Dacia, 1994*; vol. IV: Secolul 20, partea a II-a, *Cluj, Dacia, 1997*; vol. V: Secolul 20, partea a III-a, *Dacia, 1998*; vol. VI: Secolul 20, partea a IV-a, *Cluj, Dacia, 2000*;

Marino, Adrian, *Introducere în critica literară*, Ed. Tineretului, București, 1968;

Mașek, Victor Ernest, *Arta de a fi spectator*, Ed. Meridiane, Bucuresti, 1986, p. 39;

Mauron Charles, *De la metaforele obsedante la mitul personal*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2001;

Mukarovsky, Jan, *Despre limbajul poetic, în Poetică și stilistică. Orientări moderne*, București, Editura Univers, 1972;

Negrici, Eugen, *Literatura română sub comunism*, Editura Fundației Pro, București, 2006;

Negrici, Eugen, *Emanciparea privirii, despre binefacerile infidelității*, Ed. Cartea Românească, București, 2013;

Negrici, Eugen, *Figura spiritului creator*, Ed. Cartea Românească, București, 2013;

Noica, Constantin, *Sentimentul românesc al ființei*, Editura Humanitas, București, 1978;

Petraș, Irina, *Cărțile deceniului 10*, Casa cărții de știință, Cluj-Napoca, 2003;

Petraș, Irina, *Literatura română contemporană*, Ed. *Ideea Europeană*, București, 2008;

Petroșel, Daniela, *Titu Maiorescu, față cu kitschul*, Ed. MERIDIAN CRITIC, Special Issue, (Volume 38) 2022

Popa, Grigore, *Existență și adevăr la Soren Kierkegaard*, Editura Dacia, Cluj Napoca, 1998;

Sălcudeanu, Nicoleta, *Literatura exilului*. In: *RITL*, New Series, VI, No. 1-4, January-December 2012;

Scârnci, Florentina, *Introducere în sociologia identității*, Editura Universității Transilvania din Brașov, 2009;

Simion, Simion, *În ariergarda avangardei. Convorbiri cu Andrei Grigor-interviuri*, Ed. Curtea Veche, București, 2012;

Simion, Eugen, *Convorbiri cu Petru Dumitriu*, Ed. Moldova, Iași, 1994;

Simion, Eugen, *Scriitori români de azi III*, Ed. Cartea Românească București, 1984;

Simion, Eugen, *Ficțiunea Jurnalului Intim*, Vol I-III, Vol. I Ficțiunea jurnalului intim: Există o poetică a jurnalului?, Vol. II Ficțiunea jurnalului intim: Intimismul European, Vol. III Ficțiunea jurnalului intim: Diarismul European, Editura Tracus Arte, București, 2018;

Simion, Eugen, *Genurile biograficului*, Vol I-II, Editura Tracus Arte, București, 2018;

Stoiciu, Ginel, *Exilul. Viața în fragmente*, Ed. Polirom, Iași, 2014;

Todorov, Tzvetan, *Gramatica decameronului*, Editura Univers, București, 1975;

Towsend, Dabney, *Introducere în estetică*, Editura All, București, 2001;

Ulici, Laurentiu, *Avatarii lui Ovidiu, în vol. Întâlnirea scriitorilor români din întreaga lume*, Neptun, 5-10 iunie 1995, București, 1995;

Ungureanu, Cornel, *La Vest de Eden. O introducere în literatura exilului*, Ed. Amarcord, Seria Istorie și Critică Literară, Timișoara, 1995;

Ungureanu, Cornel, *Mircea Eliade și literatura exilului*, Ed. Viitorul românesc, București, 1995;

Vianu, Tudor, *Cronica mărunță*, în *Gîndirea*, VII, nr.12, dec. 1926;

Vintilă, Horia, *Dumnezeu s-a născut în exil, Un roman al exilului: între nostalgia spațiului pierdut și dorul metafizic*, postfață de Monica Nedelcu, Universitatea Complutense – Madrid, Ed. Europa, Craiova, 1991;

Walter J. Ong, S. J., *Writing is a Technology that restructures Thought*, in: *The Written Word*.

Literacy in Transition, Ed. By Gerd Bauman (Oxford, 1986);

Zalis, Henri., *Sub semnul realului. Eseu despre naturalismul european*, Editura enciclopedică română, București, 1974;

Zamfir, Mihai, *Jurnal de criză și jurnal de existență. Tipologia jurnalului intim românesc*, în *Cealaltă față a prozei*, Editura Cartea Românească, București, 2006;

Periodice

Anghelescu, Mircea, *Despre exilul literar*, în *Revista* 22, nr. 724, ianuarie 2004;

Buciu, Marian Victor, *Poeți români în exilul recent*, în *Jurnalul Literar*, nr 7-12, 2003;

Cubleșan, Constantin, *Gabriela Melinescu despre vinovăție în Adevărul literar și artistic*, nr. 193, 1993;

Cubleșan, Victor, *Strada unui roman*, în *Steaua*, nr. 7, 1997;

Dram, Constantin, *Drama românească în exil*, în *Convorbiri literare*, nr. 8, 1997;

Dimiseanu, Gabriel, *Mahalaua fantastică*, în *România literară*, nr. 35, 1998;

Dimiseanu, Gabriel, *Mutarea spre nord*, în *România literară*, nr. 3, 1998;

Mincu, Marin, *O europeană: Gabriela Melinescu*, în *Luceafărul*, nr. 10, 1999;

Articole online

Acasa printre străini. Unde este acasă pentru Gabriela Melinescu?,
<http://jovimpresii.blogspot.com/2009/05/acasa-printre-straini.html>, accesat la 30.06. 2023.

Adameșteanu, Gabriela, „*Privesc totul cu o cruntă, afectuoasă luciditate*”, din 31.10.2002,
disponibil la adresa: <https://revista22.ro/cultura/privesc-totul-cu-o-crunta-afectuoasa-luciditate>,
accesat la 20.01.2024.

Anghelescu, Dan, *Monica Lovinescu și Est/Etica neuitării...*, din 23 Noiembrie 2022, disponibil la
adresa: <https://ziarullumina.ro/educatie-si-cultura/cultura/monica-lovinescu-si-est-etica-neuitarii-176360.html>, accesat la 20.02.2024;

Antofi, Simona *Discursul critic românesc în exil. Sorin Alexandrescu între exilul interior și scriitura Celuilalt*, disponibil la: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Discursul%20critic%20romanesc%20in%20exil.%20Sorin%20Alexandrescu%20intre%20exilul%20inter.pdf.

Antofi, Simona, *The identity dilemmas of the Romanian writer in exile and the scriptural-identitary formula of the diarist self – Gabriela Melinescu, „Jurnalul suedez” / „The Swedish Journal”*, p. 331-361, apărut în *The Journal of Literary Theory and History*, no. 1-4, 2013;

Barna, Iuliana-Petronela, *Virgil Tănase – radiografia unui scriitor oniric*, disponibil la adresa: chrome-

extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/https://revistacil.files.wordpress.com/2016/02/cil-2019-i-1-27-30-barna.pdf, accesat la 15.01.2024.

Brebenel, Stan, „*Slefuitorii de cuvinte/Medalion literar – Gabriela Melinescu*, din 28 august 2020, disponibil la adresa: <https://opiniabuzau.ro/slefuitorii-de-cuvinte-medalion-literar-gabriela-melinescu/>, accesat la 20.01.2024

Boldea, Iulian, *Exilul literar românesc, între traumă și luciditate*, accesat la 15.06.2023, disponibil la adresa: <https://revistavatra.org/tag/literatura-exilului>, accesat la 08.01.2024.

Boldea, Iulian, *Exilul și etica memoriei*, 2022, anul XXXIII, nr. 3 (382), disponibil la adresa: <https://www.revista-apostrof.ro/arhiva/an2022/n3/a11/>, accesat la 29.02.2024;

Boldea, Iulian, *Valoare și adevăr. Canonul literar și nevoia de schimbare*, în *Tribuna învățământului din 01.05.2023*, disponibil la adresa <https://tribunainvatamantului.ro/valoare-si-adevar-canonul-literar-si-nevoia-de-schimbare/>, accesat la 08.01.2023;

Burlacu, Andrei, coord, *Drumul spre centru: Valori, paradigme, personalități, interconexiuni culturale: În onoarea academicianului Mihai Cimpoi/ Acad. de Științe a Moldovei, Inst. de Filologie, Bibl. Șt. (Inst.) „Andrei Lupan”*; red. șt.: Vasile Bahnaru; coord.: Alexandru Burlacu; resp. de ed.: Ion Valer Xenofontov. – Chișinău: Biblioteca Științifică (Institut) „Andrei Lupan”, (F.E.-P. „Tipografia Centrală”), 2017 ;

Codreanu, Theodor, *Opinii. De la „Complexul Europei” la recuperarea exilului*, disponibil la adresa: <https://mihaicimpoi.wordpress.com/biografie/>, accesat la 20.02.2024;

„*Creația, un fel de a mă ține în viață!* – Gabriela Melinescu, din 01.12.2008, disponibil la adresa: <https://www.avantaje.ro/articol/creatia-un-fel-de-a-ma-tine-in-viata-gabriela-melinescu-678923>, accesat la 14.08.2023.

Crețu, Bogdan, *Poezia Gabrielei Melinescu – de la efervescentă la hybris*, în nr/1123, *Observator cultural*, din 25.08.2022, disponibil la adresa: <https://www.observatorcultural.ro/articol/poezia-gabrielei-melinescu-de-la-efervescenta-la-hybris/>, accesat la 04.03. 2024.

Cucoș, Constantin, *Premise, oportunități, dificultăți*, 37.015 | doi.org/10.5281/zenodo.6226403, disponibil la adresa:chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/2-7_3.pdf, accesat la 22.02.2024.

Diaconu, Mircea, „*Stări de suflet*” de Gabriela Melinescu”, disponibil la adresa: <https://www.agentiadecarte.ro/2011/01/eveniment-editorial-serie-dedicata-poetilor-laureati-ai-premiului-national-de-poezie-%E2%80%9Cmihai-eminescu%E2%80%9D-opera-omnia.html>, accesat la 20.01.2024

Dimisianu, Gabriel, *Gabriela Melinescu - Casa de fum, România literară*, XXIII, nr. 38, din 20 septembrie, 1990.

Dimisianu, Gabriel, *Literatura și exilul*, disponibil la adresa: <http://revistaramuri.ro/index.php?id=1601&editie=61&autor=de%20Gabriel%20Dimisia%20nu>, accesat la 24.02.202

Dobrinou, Maria, *Comunicarea Eficientă, între O Abordare Praxiologică și Arta De a Crea Fericire. Analele Universității "Dunărea De Jos" Din Galați. Fascicula XXIV, Lexic Comun / Lexic Specializat*, Vol. 19, no. 1, Nov. 2018, disponibil la adresa: <https://www.gup.ugal.ro/ugaljournals/index.php/lcls/article/view/1713>.

Dobrinou, Maria, „*Jurnalul Suedez*” al Gabrielei Melinescu, între obsesie și luciditate, revista *Communication Interculturelle et Littérature / Comunicare Interculturală și Literatură*, 2022, Vol2, p. 24, ISSN 1844-6965.
<https://openurl.ebsco.com/EPDB%3Agcd%3A6%3A1415270/detailv2?sid=ebsco%3Aplink%3Ascholar&id=ebsco%3Agcd%3A165627897&crl=f>

Dobrinou, Maria, *Language as a Survival Passport of the Romanian Writer in Exile*, in "Jurnal Suedez", by Gabriela Melinescu, 10th edition of the International Scientific Conference, IDENTITIES IN THE SPOTLIGHT. DIALOGUE IN A GLOBAL WORLD Section: Literature, 20-21 May, 2023, pp.450-455, Edited by: The Alpha Institute for Multicultural Studies, Published by: Arhipelag XXI Press, Târgu Mureș, ISBN: 978-606-8624-18-1, volum indexat ISI - Web of Science, la Clarivate Analytics, <https://asociatia-alpha.ro/gidni/10-2023/GIDNI-10-Lite-b.pdf>

Dobrinou, Maria, *The Autobiographical Novel and the Journal, Battlefields of the Soul Within the Confrontation Identity – Otherness*, 6th edition of the International Scientific Conference, IDENTITY AND DIALOGUE IN THE ERA OF GLOBALIZATION, vol. 6, 25-26 May, 2019, pp.323-330, Edited by: The Alpha Institute for Multicultural Studies, Published by: Arhipelag XXI Press, Târgu-Mureș, ISBN: 978-606-8624-19-8, volum indexat ISI - Web of Science, la Clarivate Analytics, [GIDNI-06-Lite-a.pdf \(asociatia-alpha.ro\)](https://asociatia-alpha.ro/gidni/06-2019/GIDNI-06-Lite-a.pdf)

Dumitrașcu, Jean, *Generația '60, generația socialismului (7). Gabriela Melinescu*, din 17.09.2022, disponibil la adresa : <http://www.infopitesti.ro/generatia-60-generatia-socialismului-6-gabriela-melinescu/>, accesat la 03.03.2024.

Eichel, Roxana, *Critica regisirii. Matei Călinescu, Virgil Nemoianu și Toma Pavel – dialogul contextelor românești transnaționale*, București, Editura Humanitas, 2020, disponibil la adresa: https://books.google.ro/books/about/Critica_regisirii.html?id=n9DQDwAAQBAJ&redir_%20esc=y.

Gelep, Cristina, *Agonie fără moarte – un roman al exilului și al iubirii*, în „Mozaicul”, nr. 7-8/2015, p. 8, disponibilă la adresa: [chrome-://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://revista-mozaicul.ro/wp-content/uploads/2016/12/Mozaicul_7-8_2015.pdf](https://revista-mozaicul.ro/wp-content/uploads/2016/12/Mozaicul_7-8_2015.pdf), accesat la 20.02.2024.

Ghiu, Daria, *Creația dincolo de artă - Gabriela Melinescu - desen, gravură și din pictură*, „Bucureștiul cultural, AgendaLitetnet, din aprilie, 2009, disponibil la adresa:

<https://agenda.liternet.ro/articol/8971/Daria-Ghiu/Creatia-dincolo-de-arta-Gabriela-Melinescu-desen-gravura-si-pictura.html>, accesat la 08.03.2024.

Grigore, Rodica, *O călătorie în(spre) literatură*, în nr 739, din 12.09.2014, din *Observator Cultural, cultural*, disponibil la adresa: <https://www.observatorcultural.ro/articol/o-calatorie-inspre-literatura/>, accesat la 01.02.2024.

Iacobute, Ramona, *Bogdan Suceavă, Suntem mășurați în lume după felul în care ne facem meseria și meseria este măsura utilității noastre sociale*, disponibil la adresa: <http://ceascadecultura.ro/ServesteArticol.aspx?idart=3681>, accesat la 29.02.2024.

Ifrim, Nicoleta *Exilul interior bacovian și modelul simbolismului francez*, LA FRANCO-POLYPHONIE : LANGUES ET IDENTITES;

Ifrim D. Nicoleta, Antofi Simona, *Identity Reconfigurations, Memory and Personal History in Norman Manea and Saul Bellow's 'Spoken Book'*, CLCWeb: Comparative Literature and Culture, University of Purdue, Volume 23/2021, Issue 4, article 3.

Leahu, Silviu, *Gabriela, (nu doar) o mare iubire a lui Nichita Stănescu*, disponibil la adresa: <https://comentator.ro/planeta/3523-gabriela-o-mare-iubire-a-lui-nichita-stanescu>, accesat la 01.03.2024.

Mamma som Gud – O discuție despre cel mai recent volum semnat Gabriela Melinescu, din 24 noiembrie, 2010, disponibil la adresa: <https://www.icr.ro/pagini/mama-ca-dumnezeu>, accesat la 21.01.2024

Micu, Marian, „*Canonizare și decanonizare*”, din 07.03.2000, nr 2, Teorie literară, în *Observator cultural*, București, 2000; disponibil la adresa: <https://www.observatorcultural.ro/articol/canonizare-si-decanonizare/>, accesat la 28.01.2024.

Iorgulescu, Mircea, *Anatomia sufletului*, din 24.10.2002, disponibil la adresa: <https://revista22.ro/cultura/anatomia-sufletului>, accesat la 19.01.2024

News.ro, *Scriitoarea Gabriela Melinescu, sărbătorită la Stockholm, la împlinirea vârstei de 80 de ani*, din 2 august, 2022, disponibil la adresa: <https://www.news.ro/cultura-media/scriitoarea-gabriela-melinescu-sarbatorita-la-stockholm-la-implinirea-varstei-de-80-de-ani-1922401502002022080820800572>, accesat la 28.01.2022

Onaca, Daniel, *Trecute vremi de doamne și...mătăsurii*, disponibil la adresa: <https://revistacititordeproza.wordpress.com/2011/02/20/trecute-vremi-de-doamne-si-matasuri/>, accesat la 21.01.2024;

O personalitate pe zi : Scriitoarea Gabriela Melinescu, din 16.08.2022, disponibil la adresa: <https://www.agerpres.ro/documentare/2022/08/16/o-personalitate-pe-zi-scriitoarea-gabriela-melinescu--964107>, accesat la 08.03.2024.

Pîrvan-Jenaru, Dana, *România literară*, Noiembrie 3, 2006, disponibil la adresa: https://polirom.ro/blog/dosar-de-pres%C4%83/1813_dana-pirvan-jenaru-romania-literara, accesat la 01.03.2024.

Petroșel, Daniela, *Istoria literaturii se scrie în altă parte*, Revista *Ficțiunea*, nr. 64/17 mai 2021, disponibil la adresa: <https://fictiunea.ro/2021/64/art7/index.html>, accesat la 09.09.2022.

Popescu, Raul, *Un roman de Gabriela Melinescu*, din 30.05.2020, disponibil la adresa: <https://www.litero-mania.com/un-roman-de-gabriela-melinescu/>, accesat la 25.01.2024

Pop, Ion, *Gabriela Melinescu, în amintire și în poezie*, disponibil la adresa: <https://www.viataromaneasca.eu/revista/2022/11/gabriela-melinescu-in-amintire-si-in-poezie/>, accesat la 01.03.2024.

Popovici, Iulia, *Demnitatea unei femei sau pagina 5 a marilor poete*, din 22.05.2020, disponibil la adresa: <https://www.observatorcultural.ro/articol/demnitatea-unei-femei-sau-pagina-5-a-marilor-poete-2/>, accesat la 20.01.2024.

Rachieru, Adrian Dinu, *Gabriela Melinescu, între viață și scris*, disponibil la adresa: <https://www.contemporanul.ro/eseu-publicistica/gabriela-melinescu-intre-viata-si-scris.html>, accesat la 10.06.2023.

Rachieru, Adrian Dinu, *Norman Manea și „triplul exil“ (I)*, nr. 890, din 22.09.2017, în *Observator cultural*, disponibil la adresa: <https://www.observatorcultural.ro/articol/norman-manea-si-triplul-exil/>, accesat la 22.02.2024;

Scriitoarea Gabriela Melinescu, sărbătorită de ICR Stockholm, la împlinirea vârstei de 80 de ani, disponibil la adresa: <https://www.icr.ro/stockholm/scriitoarea-gabriela-melinescu-sarbatorita-de-icr-stockholm-la-implinirea-varstei-de-80-de-ani>, accesat la 01.03.2024.

Scriitoarea desenator/Expoziție aniversară Gabriela Melinescu, din 14-19 august, 2022, disponibil la adresa: <https://mnlr.ro/scriitoarea-desenator-expozitie-aniversara-gabriela-melinescu/>, accesat la 09.09.2023.

Sora, Simona, Dosar de presă, *Dilema Veche*, disponibil la adresa : https://polirom.ro/blog/dosar-de-pres%C4%83/6072_simona-sora-dilema-veche, accesat la 01.02.2024;

Sora, Simona, *Dilema Veche*, 28 aprilie 2006, disponibil la adresa: https://polirom.ro/blog/dosar-de-pres%C4%83/1815_simona-sora-dilema-veche, accesat la 01.03.2024.

„*Stări de suflet, de Gabriela Melinescu*”, disponibil la adresa: <https://www.agentiadecarte.ro/2011/01/eveniment-editorial-serie-dedicata-poetilor-laureati-ai-premiului-national-de-poezie-%E2%80%9Cmihai-eminescu%E2%80%9D-opera-omnia.html>, accesat la 20.01.2024;

Stanciu, Gigi, *Platon – viața și opera – scurte considerații*, disponibil la adresa: <http://ceascadecultura.ro/ServesteArticol.aspx?idart=2951>, accesat la 29.02.2024;

Suceavă, Bogdan, *Imagini de departe*, din nr 728, din 25.06.2014, al revistei Observator Cultural, disponibil la adresa: <https://www.observatorcultural.ro/articol/imagini-de-departe/>, accesat la 26.02.2024.

Vajdova, Libusa, *O față neglijată a exilului românesc: „universitarii”*, nr. 585, din 28.07.2011, disponibil la adresa: <https://www.observatorcultural.ro/articol/o-fata-neglijata-a-exilului-romanesc-universitarii/>, accesat la 21.02.2024

Interviuri

Adameșteanu, Gabriela, *„Privesc totul cu o cruntă, afectuoasă luciditate”*, din 31.10.2002, disponibil la adresa: <https://revista22.ro/cultura/privesc-totul-cu-o-crunta-afectuoasa-luciditate>, accesat la 20.01.2024

Hanzelik, Delia, *Gabriela în țara minunilor*, disponibil la adresa: <http://arhiva.formulas-as.ro/2009/864/planete-culturale-30/gabriela-in-tara-minunilor-10986-print>, accesat la 24.01.2024

Iftime, Doru *„Oamenii înțelepți se roagă la Dumnezeu să nu le dea mari iubiri. Scriitoarea Gabriela Melinescu, sărbătorită de Institutul Cultural Român din Stockholm, la împlinirea vârstei de 80 de ani.”*, disponibil la adresa: <https://www.forbes.ro/oamenii-intelepti-se-roaga-la-dumnezeu-sa-nu-le-dea-mari-iubiri-scriitoarea-gabriela-melinescu-sarbatorita-de-institutul-cultural-roman-din-stockholm-la-implinirea-varstei-de-80-d-282195>, accesat în 16 august 2022.

Șimonca, Ovidiu, *„Un om nu poate fi înfrânt ușor.”- Interviu cu Gabriela Melinescu*, din 26.01.2006, disponibil la adresa: <https://www.observatorcultural.ro/articol/un-om-nu-poate-fi-infrint-usor-interviu-cu-gabriela-melinescu-2>, accesat la 22.01.2024.

Teze de doctorat consultate

Ciobanu, Inga, *Alteritate și identitate în jurnalul intim românesc*, teză de doctor în filologie, conducător științific, Mihai Cimpoi, Chișinău, 2009.

Dinu, Adela, *Diaristica feminină românească*, teză de doctor în filologie, conducător științific, Mircea Tomuș, Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu, Facultatea de litere și arte, 2011.

Listă de lucrări prezentate și publicate

I. Comunicări susținute în cadrul conferințelor de specialitate:

1. Dobrinoiu, Maria, *Comunicarea Eficientă, între O Abordare Praxiologică și Artă De a Crea Fericire*, Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați, Conferința internațională Lexic comun / lexic specializat. Limba și cultura română în context național și european: evaluări și perspective la Centenarul Unirii, ediția a XI-a, 26-27 octombrie 2018;
2. Dobrinoiu, Maria, *The Autobiographical Novel and the Journal, Battlefields of the Soul Within the Confrontation Identity – Otherness*, Universitatea „Dimitrie Cantemir”, Tîrgu Mureș, Conferința Internațională Globalization, International Dialogue and National Identity; Identity and Dialogue in the Era of Globalisation, 6th Edition, 25-26 mai 2019;
3. Dobrinoiu, Maria, *Nina Cassian, portret la scara 1/1*, Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați, Conferința Școlilor Doctorale, ediția a VII-a, 13-14 iunie 2019;
4. Dobrinoiu, Maria, *Poetica Marilor Mărturisitori, reper creștin pentru angostia sufletului*, Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați, Conferința Școlilor Doctorale, ediția a VIII-a, 18-19 iunie 2020;
5. Dobrinoiu, Maria, *Limba, pașaport de supraviețuire a scriitorului aflat în exil, în Jurnal Suedez, de Gabriela Melinescu/ Language as a Survival Passport of the Romanian Writer in Exile, in, „Jurnal Suedez”, by Gabriela Melinescu*, Universitatea „Dimitrie Cantemir”, Tîrgu Mureș, 10th edition of the International Scientific Conference, Globalization, Intercultural Dialogue and National Identity; Identities in the Spotlight, Dialogue in a Global World, 20-21 mai, 2023.
6. Dobrinoiu, Maria, *Fantastic, Identitate și Universalitate în proza Gabrielei Melinescu*, Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați, Colocviile internaționale „Andrei Grigor”, ediția a XIV-a, 26-27 mai, 2023.
7. Dobrinoiu, Maria, *„Jurnalul Suedez” al Gabrielei Melinescu, între obsesie și luciditate*, Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați, Conferința Școlilor Doctorale, ediția a XI-a, 8-9 iunie 2023;

II. Articole publicate (rezultate ale cercetării doctorale):

1. Dobrinoiu, Maria, *Comunicarea Eficientă, între O Abordare Praxiologică și Artă De a Crea Fericire*, *Analele Universității "Dunărea De Jos", din Galați, Fascicula XXIV, Lexic Comun / Lexic Specializat*, Vol. 19, no. 1, Nov. 2018, pp. 240-246, disponibil la adresa: <https://www.gup.ugal.ro/ugaljournals/index.php/lcls/article/view/1713>.
2. Dobrinoiu, Maria, *The Autobiographical Novel and the Journal, Battlefields of the Soul Within the Confrontation Identity – Otherness*, 6th edition of the International Scientific Conference, Globalization, International Dialogue and National Identity; IDENTITY AND DIALOGUE IN THE ERA OF GLOBALIZATION, vol. 6, 2019, pp. 324-331, Edited by: The Alpha Institute for Multicultural Studies, Published by: Arhipelag XXI Press, Târgu-Mureș, ISBN: 978-606-8624-19-8, volum indexat ISI - Web of Science, la Clarivate Analytics, disponibil la adresa: [GIDNI-06-Lite-a.pdf \(asociatia-alpha.ro\)](#)
3. Dobrinoiu, Maria, *Poetica Marilor Mărturisitori, reper creștin pentru angoasa sufletului*, în revista „Comunicare interculturală și literatură”, volumul 27, nr. 2, 2020, pp. 243-252, disponibil la adresa: <https://www.gup.ugal.ro/ugaljournals/index.php/cil/article/view/5357/4705>.
4. Dobrinoiu, Maria, *Language as a Survival Passport of the Romanian Writer in Exile*, in „*Jurnal Suedez*”, by Gabriela Melinescu, în 10th edition of the International Scientific Conference, Globalization, International Dialogue and National Identity; IDENTITIES IN THE SPOTLIGHT. DIALOGUE IN A GLOBAL WORLD, Section: Literature, 2023, pp. 450-455, Edited by: The Alpha Institute for Multicultural Studies, Published by: Arhipelag XXI Press, Târgu Mureș, ISBN: 978-606-8624-18-1, volum indexat ISI - Web of Science, la Clarivate Analytics, disponibil la adresa: <https://asociatia-alpha.ro/gidni/10-2023/GIDNI-10-Lite-b.pdf>
5. Dobrinoiu, Maria, Fantastic, identitate și universalitate în proza Gabrielei Melinescu, în revista CIL, 15.-cil-2023-maria-dobrinoiu-extenso-drd-vi-prof_-simona-antofi-andrei-grigor-2023-1, volum-cil-ii-2023, pp. 91-98, disponibil la adresa: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://revistacil.files.wordpress.com/2016/02/15.-cil-2023-maria-dobrinoiu-extenso-drd-vi-prof_-simona-antofi-andrei-grigor-2023-1.pdf.

6. Dobrinou, Maria, „Jurnalul Suedez” al Gabrielei Melinescu, între obsesie și luciditate, din revista cil-ii-2022-volum-revizuit-2024, pp. 24-28, disponibil la adresa: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://revistacil.files.wordpress.com/2016/02/4.-dobrinou.pdf.